

LEHDISTÖTIEDOTE nro 111/22

Luxemburgissa 22.6.2022

Unionin yleisen tuomioistuimen tuomio asiassa T-657/20 | Ryanair v. komissio (Finnair II; Covid-19)

Kanne, jossa vaadittiin kumoamaan komission päätös hyväksyä Suomen myöntämä tuki lentoyhtiö Finnairille, hylätään kokonaisuudessaan

Komissio saattoi muodollista tutkintamenettelyä aloittamatta hyväksyä Finnairin pääomituksen, jonka sen julkiset ja yksityiset omistajat toteuttivat suhteessa olemassa olleeseen omistusrakenteeseen

Suomi ilmoitti komissiolle 3.6.2020 lentoyhtiö Finnair, Plc:n, jonka suurin osakkeenomistaja se on, hyväksi toteutettavasta tukitoimenpiteestä. Ilmoitetun toimenpiteen mukaan Suomen oli tarkoitus merkitä suhteessa sen olemassa olleeseen omistussuuteen uusia osakkeita, joita tarjottiin kaikille Finnairin osakkeenomistajille kyseisen yhtiön pääomittamiseksi (jäljempänä kyseessä oleva toimenpide).¹

Komissio hyväksyi SEUT 108 artiklan 2 kohdassa määrättyä muodollista tutkintamenettelyä aloittamatta 9.6.2020 antamallaan päätöksellä² kyseessä olevan toimenpiteen SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan, jonka mukaan tuki jäsenvaltion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseen voidaan todeta sisämarkkinoille soveltuvaksi, nojalla.

Unionin yleisen tuomioistuimen laajennettu kymmenes jaosto hylkää lentoyhtiö Ryanair DAC:n (jäljempänä kantaja) kyseisestä päätöksestä nostaman kumoamiskanteen. Tässä yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa komission valinnan luopua kyseessä olevan toimenpiteen sisämarkkinoille soveltuvuutta tutkiessaan tietyistä vaatimuksista, jotka mainitaan sen tiedonannossa, jonka otsikko on ”Tilapäiset puitteet valtioneuvoston tukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa”.³

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi asiasta

Kumoamiskanteensa tueksi kantaja moittii komissiota pääasiallisesti siitä, ettei se aloittanut muodollista tutkintamenettelyä, vaikka sillä olisi alustavan tutkinnan aikana pitänyt olla epäilyjä ilmoitetun tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

Kantajan mukaan komissio loukkasi muun muassa yhdenvertaisen kohtelun, oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita, kun se kyseessä olevaa toimenpidettä tutkiessaan jätti soveltamatta tilapäisten

¹ Kyseisen toimenpiteen taustalla on Finnairille myönnetty valtioneuvoston tuki, joka kattaa 90 prosenttia eläkeyhtiön sille myöntämästä 600 miljoonan euron lainasta ja jonka komissio luokitteli sisämarkkinoille soveltuvaksi valtioneuvoston päätöksellä C(2020) 3387 final, joka koski valtioneuvoston tukiä SA.56809 (2020/N) – Suomi COVID-19: Finnairille myönnetty valtioneuvoston tuki. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi 14.4.2021 antamallaan tuomiolla Ryanair v. komissio (Finnair I; Covid-19), [T-388/20](#) (tuomiosta on valitettu) (ks. myös [lehdistötiedote 53/21](#)), Ryanair DAC:n kyseisestä päätöksestä nostaman kanteen.

² Komission 9.6.2020 antama päätös C(2020) 3970 final valtioneuvoston tuesta SA.57410 (2020/N) – Suomi COVID-19: Finnairin pääomitus (jäljempänä riidanalainen päätös).

³ Komission tiedonanto tilapäisistä puitteista valtioneuvoston tukitoimenpiteille talouden tukemiseksi tämänhetkessä covid-19-epidemiassa (EUVL 2020, C 91 I, s. 1) sellaisena kuin se on muutettuna 3.4.2020 ja 8.5.2020 (jäljempänä tilapäiset valtioneuvoston tukipuitteet).

valtioneuvoston 3.11 kohdan, joka koskee pääomistuksesta muodostuvia tukitoimenpiteitä, seuraavia vaatimuksia:

- vaatimus, jonka mukaan yksittäisiin pääomistustoimiin on sisällyttävä korotusmekanismi, jolla korotetaan valtion saamaa korvausta,
- kieltä, jonka mukaan tuensaajat eivät saa hankkia yli 10 prosentin omistusosuutta kilpailevissa yrityksissä niin kauan kuin vähintään 75 prosenttia pääomistustoimien instrumenteista on lunastamatta ja
- kieltä, jonka mukaan tuensaajat eivät saa jakaa osinkoja niin kauan kuin pääomistustoimien instrumentteja ei ole lunastettu kokonaan.

Kantajan mukaan se, että tilapäisten valtioneuvoston vaatimuksia ei noudatettu, oli osoitus epäilyjen olemassaolosta, minkä vuoksi komission olisi tullut aloittaa muodollinen tutkintamenettely.

Vaikka unionin yleinen tuomioistuin vahvistaa komission velvollisuuden aloittaa muodollinen tutkintamenettely siinä tapauksessa, että komissiolle on epäilyjä ilmoitetun tuen soveltuvuudesta sisämarkkinoille, se ei kuitenkaan hyväksy kantajan tältä osin esittämiä väitteitä.

Siltä osin kuin on kyse tilapäisten valtioneuvoston oikeudellisesta arvosta unionin yleinen tuomioistuin toteaa aluksi, että siitä huolimatta, että kyseisten valtioneuvoston hyväksyminen merkitsee sitä, että komissio on itse rajoittanut harkintavaltaansa, joka sillä on tutkiessaan tukitoimenpiteiden soveltuvuutta sisämarkkinoille, niiden hyväksyminen ei kuitenkaan vapauta komissiota sen velvollisuudesta tutkia niitä erityisiä poikkeuksellisia olosuhteita, joihin jäsenvaltio on tiettyssä yksittäisessä tapauksessa vedonnut vaatiessaan, että SEUT 107 artiklan 3 kohdan b alakohtaa sovelletaan suoraan.

Unionin yleinen tuomioistuin korostaa myös, että tilapäiset valtioneuvoston hyväksytyt muutamat päivän jäsenvaltioiden toteuttamien ensimmäisten sulkutoimien jälkeen, jotta niillä olisi ollut mahdollisuus toimia tilanteen vaatimalla riipymättä. Kyseisiä valtioneuvoston päätöksiä on muutettu useita kertoja, koska niissä ei ollut mahdollista ottaa huomioon kaikkia sellaisia toimenpiteitä, joita jäsenvaltiot saattoivat toteuttaa. Riidanalaisessa päätöksessä ilmoitetun tavoin tilapäisiä valtioneuvoston päätöksiä muutettiin uudelleen noin 20 päivää kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen, jotta nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaiset tilapäiset tukitoimenpiteet voitaisiin ottaa huomioon.

Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin huomauttaa, että kyseessä olevaan toimenpiteeseen liittyy useita hyvin erityisiä piirteitä, joita komissio ei ottanut huomioon, kun tilapäisten valtioneuvoston 3.11 kohdan vaatimukset, joista se poikkesi riidanalaisessa päätöksessä, hyväksyttiin.

Siltä osin kuin on ensinnäkin kyse vaatimuksesta, jonka mukaan on otettava käyttöön valtion hankkimia osakkeita koskeva korotusmekanismi, unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa, että kyseisen mekanismin tavoitteena on kannustaa tuensaajaa ostamaan valtion pääomasijoitukset takaisin ja varmistaa siten aiemmin vallinneen tilanteen palauttaminen. Koska Suomen oli tarkoitus ostaa uusia osakkeita suhteessa sen aiempaan omistusosuuteen Finnairissa, korotusmekanismin soveltamisella muutettaisiin nyt käsiteltävässä asiassa Finnairin pääomarakennetta, mikä menisi kyseisen vaatimuksen tavoitetta pidemmälle.

Unionin yleinen tuomioistuin korostaa lisäksi, että uusia osakkeita tarjottiin riittävällä hinnanalenuksella, jotta voitaisiin katsoa, että Suomi on saanut asianmukaisen korvauksen.

Siltä osin kuin on toiseksi kyse tilapäisissä valtioneuvoston päätöksissä asetetusta hankintakiellosta, kantaja vastusti komission päätöstä, jolla se ei kieltänyt Finnairia hankkimasta yli 10 prosentin omistusosuutta kilpailevissa yrityksissä niin kauan kuin vähintään 75 prosenttia pääomistustoimien instrumenteista on lunastamatta ja jolla se sen sijaan hyväksyi Suomen Finnairille asettaman kiellon hankkia osakkeita kolmen vuoden ajan pääomanlisäyksen päivämäärästä alkaen.

Koska tilapäisten valtiontukipuitteiden mukaisen hankintakiellon soveltamisella olisi jälleen ollut tavoitteena velvoittaa Suomi vähentämään osuuttaan Finnairin pääomasta ennen covid-19-pandemiaa alhaisemmalle tasolle, unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että komissio saattoi pätevästi jättää soveltamatta kyseistä kieltoa.

Siltä osin kuin on kolmanneksi kyse siitä, ettei Finnairia kielletty maksamasta osinkoja niin kauan kuin kyseessä olevan toimenpiteen instrumentteja ei ole lunastettu kokonaan, unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kiellon puuttuminen on perusteltua, koska Suomi ei kasvata omistusosuuttaan Finnairissa yksityisten osakkeenomistajien ja sijoittajien osallistuessa samanaikaisesti lentoyhtiön pääomittamiseen, mikä vähentää tuen määrää. Näin ollen yksityisille osakkeenomistajille ja sijoittajille maksetut osingot ovat vain korvaus niiden tekemistä merkittävistä investoinneista Finnairiin kriisiolosuhteissa ja epäsuotuisassa investointiympäristössä.

Koska kyseessä oleva toimenpide eroaa siten tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.11 kohdassa tarkoitetuista tilanteista, unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että – toisin kuin kantaja väitti – komissio ei loukannut yhdenvertaisen kohtelun, oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita. Pelkästään se, että komissio poikkesi tilapäisten valtiontukipuitteiden 3.11 kohdan tiettyjen vaatimusten soveltamisesta ottaakseen huomioon kyseessä olevan toimenpiteen erityisolosuhteet, ei näin ollen riitä osoittamaan, että sillä olisi pitänyt olla epäilyjä toimenpiteen soveltuvuudesta sisämarkkinoille.

Unionin yleinen tuomioistuin hylkää myös kantajan argumentaation, jonka mukaan komissio olisi rikkonut tilapäisissä valtiontukipuitteissa asetettua sääntöä, jonka mukaan silloin, kun yli 250 miljoonan euron arvoisen pääomitus-toimen edunsaajana on yritys, jolla on huomattava markkinavoima vähintään yhdellä niistä merkityksellisistä markkinoista, joilla se toimii, jäsenvaltioiden on ehdotettava lisätoimia tehokkaan kilpailun säilyttämiseksi kyseisillä markkinoilla. Tältä osin kantaja moitti komissiota erityisesti siitä, että se teki arviointivirheen todetessaan, ettei Finnairilla ollut huomattavaa markkinavoimaa.

Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää tässä yhteydessä, että koska kyseessä olevalla toimenpiteellä pyritään mahdollisuuksien mukaan säilyttämään Finnairin koko toiminta eikä se koske vain tiettyjä reittejä, komissio saattoi tutkia, aiheutuiko kyseiselle lentoyhtiölle kilpailupainetta sellaisilla lentoasemilla, joilla sillä oli lähtö- ja saapumisaikoja. Komissio suoritti kyseisen arvioinnin nyt käsiteltävässä asiassa muun muassa Helsinki-Vantaan lentoaseman, josta käsin Finnair pääasiallisesti toimii ja joka on sen solmukohta (hub), ruuhkautumisasteen sekä Finnairilla kyseisellä lentoasemalla olleen lähtö- ja saapumisaikoja koskevan osuuden perusteella. Tämä osuus oli alle 25 prosenttia kyseisen lentoaseman kaikista lähtö- ja saapumisajoista vuonna 2019. Lisäksi uusilla toimijoilla mukaan lukien ne, jotka haluavat kilpailla Finnairin kanssa jollakin reitillä, on mahdollisuus saada lähtö- ja saapumisaikoja vuorokaudenajasta riippumatta. Tämän seurauksena Finnair ei voi sillä olevan lähtö- ja saapumisaikoja koskevan osuuden avulla aiheuttaa häiriöitä matkustajalentoliikennepalvelujen markkinoilla siltä osin kuin on kyse lennoista, jotka lähtevät Helsinki-Vantaan lentoasemalta tai saapuvat sinne.

Edellä esitetyn perusteella unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että kantaja ei ole myöskään esittänyt mitään ratkaisevaa näyttöä sen osoittamiseksi, että kyseessä olevan toimenpiteen soveltuvuudesta sisämarkkinoille olisi epäilyjä Finnairin markkinavoimaa kyseisillä markkinoilla koskevan komission arvioinnin kannalta.

Hylättyään myös kaikki muut väitteet, joiden tarkoituksena oli osoittaa, että on olemassa epäilyjä, joiden johdosta komission olisi tullut aloittaa muodollinen tutkintamenettely, unionin yleinen tuomioistuin hylkää perustelujen puutteellisuutta koskevan kanneperusteen ja siten kanteen kokonaisuudessaan.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan CURIA-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.

Pysy kuulolla!

